

Etyka urzędnicza

Zagadnienia wprowadzające

Informacje dot. przedmiotu i zaliczenia

- ❖ Max jedna nieobecność nieusprawiedliwiona/nieodrobiona;
- ❖ Zdane kolokwium testowe;
- ❖ Mile widziana chęć do rozmowy na przewidziane programem tematy (aktywność nagradzana plusami; 3*"+ "=5),
- ❖ **Polecana literatura:** „Etyka w administracji publicznej” I. Boguckiej, T. Pietrzykowskiego.

1. PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O JĘZYKU ETYKI

Zdania i fakty

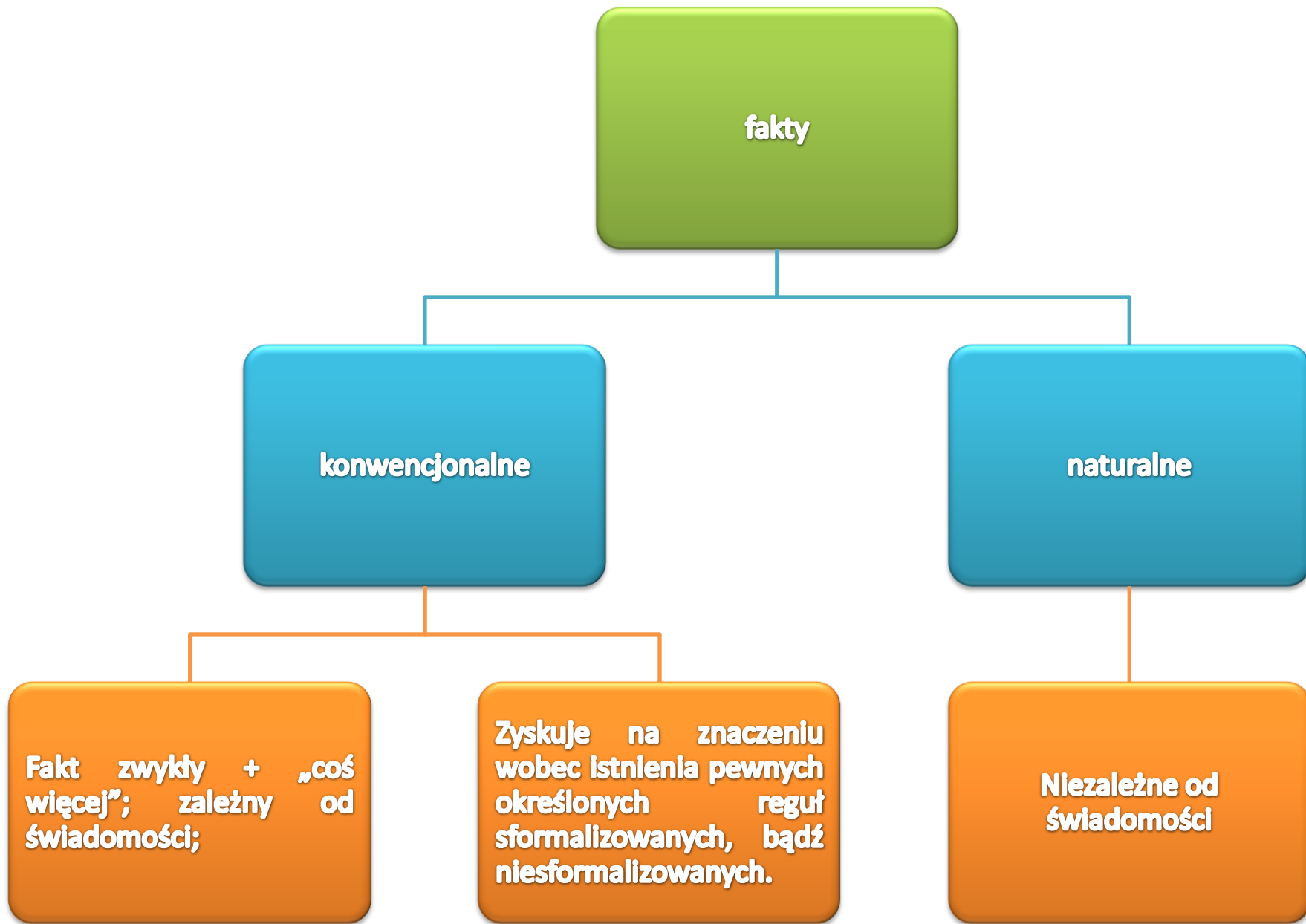
zдания

- Wypowiedzi opisowe (deskrytywne);
- Stwierdzają istnienie, bądź nieistnienie jakiegoś faktu.

fakty

- Pewne rzeczywiste zjawiska.

Podział faktów

Oceny i normy

**Wypowiedzi
oceniające**

Funkcja ekspresyjna

Związane ze sferą
emocjonalną

**Wypowiedzi
powinnościowe
(dyrektywy)**

Wzorce
postępowania
mające wywrzeć
wpływ na adresatów

Związane ze sferą
wolicjonalną (wolą
normodawcy)

**Dyrektywy
(wypowiedzi
powinności)**

Normy

**Rozkazy, polecenia,
reguły, zasady etc.**

Wypowiedzi oceniające

Kryteria oceny

estetyka

moralność

Założenia faktyczne

Właściwości osoby, przedmiotu, sytuacji

Relacje ocen i norm

Oceny jako
źródło normy

Norma jest
konsekwencją
oceny.

Oceny ze
względu na
przyjętą normę

Norma jest
podstawą
oceny.

Normy hipotetyczne

celowościowe

techniczne

instrumentalne

Normy kategoryczne (deontologiczne)

nakazują/zakazują określonego zachowania się

niezależne od celów/dążeń adresatów.

Normy deontologiczne

- oceny właściwe;
- wyrażające aprobatę/dezaprobatę;

Normy hipotetyczne

- oceny instrumentalne.

Obowiązywanie względne i bezwzględne norm

❖ Normy w przeciwieństwie do ocen mają charakter obowiązujący. Nie zawsze jednak będzie to obowiązywanie bezwzględne; możemy mieć bowiem kolizję obowiązujących norm.

Trzy rodzaje obowiązywania norm

aksjologiczne

- ktoś akceptuje normę ustaloną przez normodawcę;
- zgadza się z nią;

tetyczne

- autorytet normodawcy;
- obowiązywanie nie jest nieograniczone od strony treści;

behawioralne

- norma jest powszechnie przestrzegana;
- jej ignorowanie może się spotkać z sankcjami społecznymi.

Wypowiedzi performatywne i teoria aktów mowy

Wypowiedzi performatywne

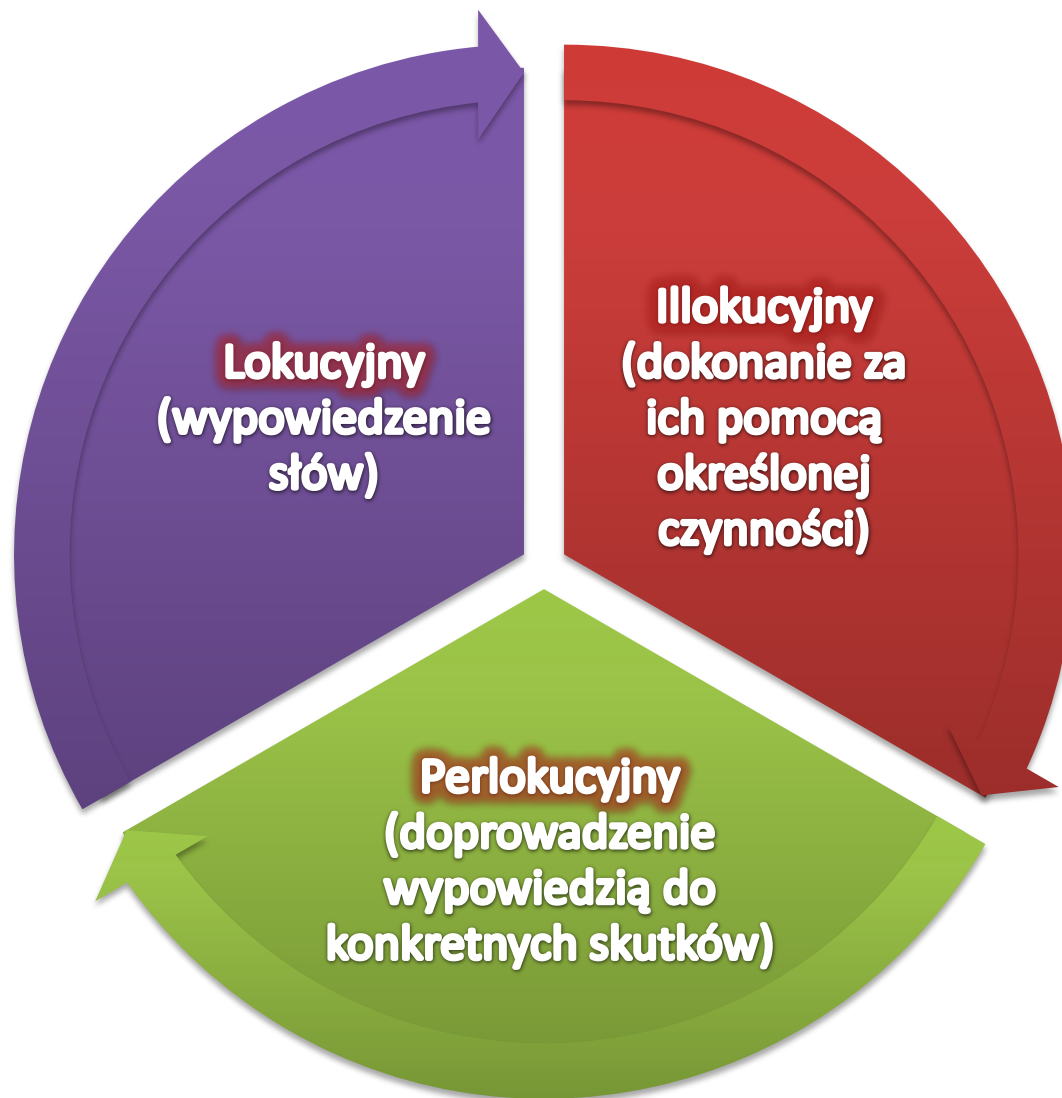
Nie opisują faktów, ale w oparciu o nie zmieniają rzeczywistość.

Teoria aktów mowy

Każda wypowiedź to akt mowy – J. Austin.

Aspekty aktów mowy

Ponadto:

1. Wypowiedzi performatywne nie podlegają oceną z perspektywy prawdy lub fałszu, ale z perspektywy ich „udania”, bądź „nieudania”.
2. „Udanie”, bądź „nieudanie” dotyczy skutku wywołanego przez określoną czynność w danych okolicznościach, np. „ogłoszenie wyroku przez sędziego na rozprawie, a ogłoszenie go na przyjęciu urodzinowym w domu”.
3. Wypowiedzi/czynności performatywne stanowią źródło powstania faktów konwencjonalnych, które zachodzą w ich wyniku.

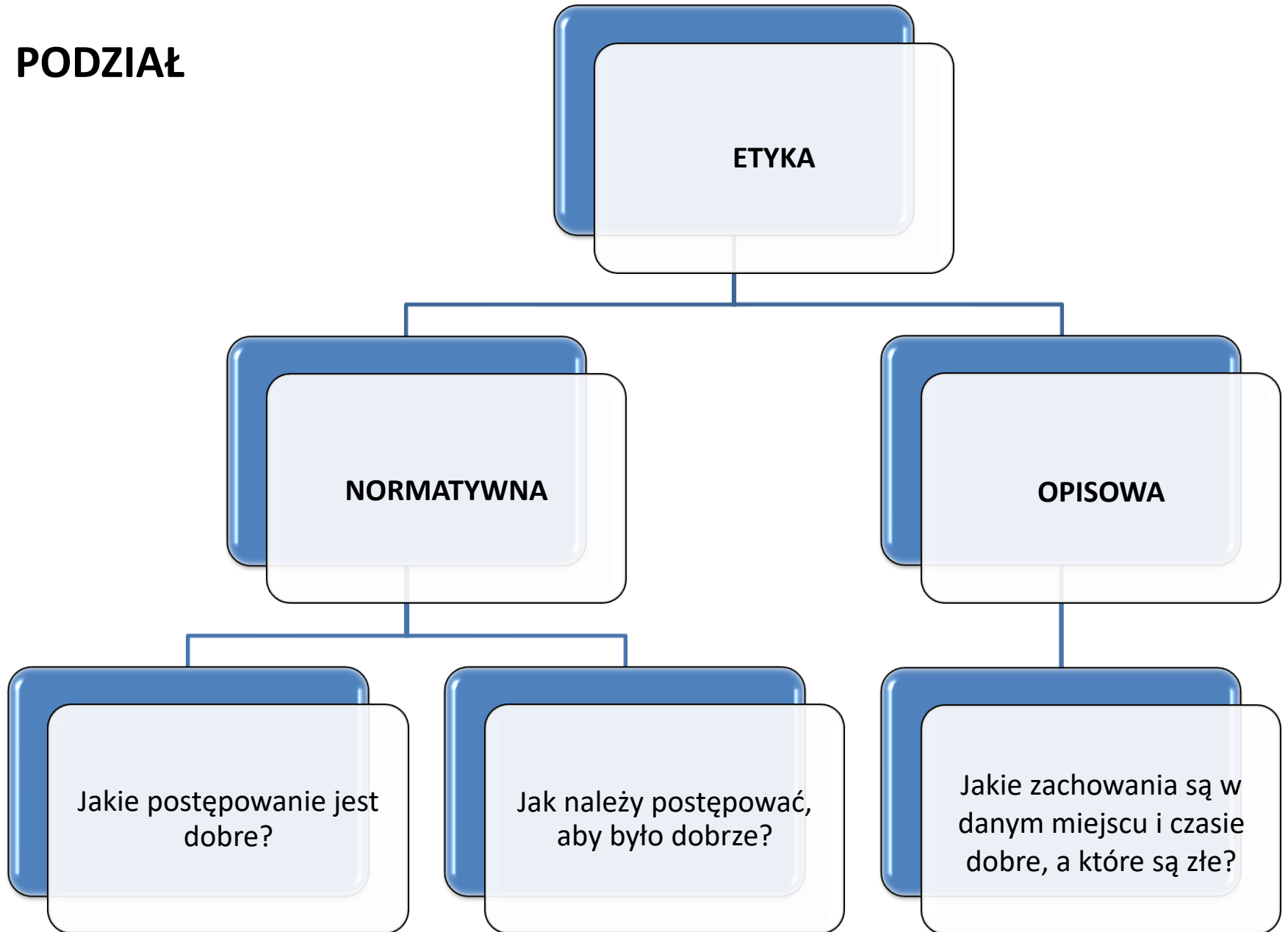
KONIEC CZ. 1.

Moralność i etyka

Relacje pojęciowe

1. Etyka to dział filozofii, który zajmuje się badaniami nad problematyką moralności.
2. Nasze oceny/postępowanie, aby były uznane za moralne, bądź niemoralne muszą być świadomymi.
3. Ogółem za pewien wzorzec moralności uniwersalnej można przyjąć myśl „postępuj wobec innych tak, jak byś chciał, aby inni postępowali względem Ciebie”.

PODZIAŁ

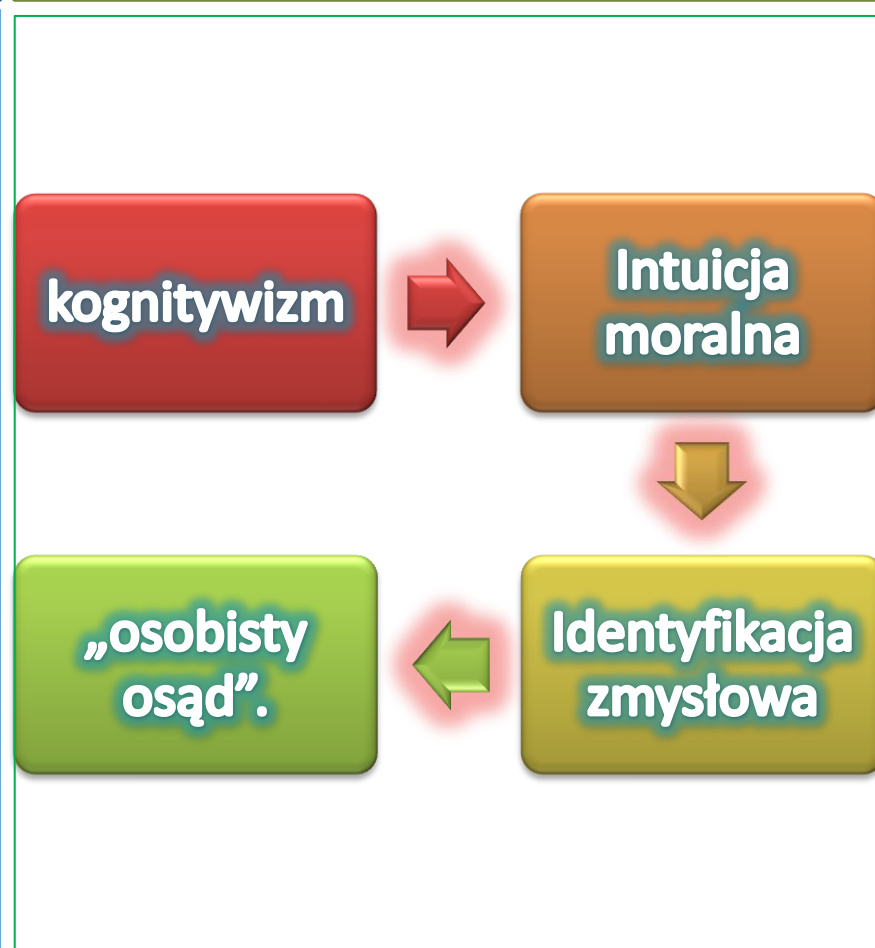

Obiektywizm i kognitywizm

Obiektywizm

Kognitywizm

Subiektywizm i nonkognitywizm

1. W istocie oba sprowadzają się do wykrytego przez **D. Huma**, a zdefiniowanego przez **G. E. Moore'a** pojęcia „błędu naturalistycznego”;
2. Błąd ten zakłada przypisywanie cechy dobra, bądź zła realnie istniejącym faktom/postępowaniu;
3. Przeciwnicy obiektywizmu i kognitywizmu uznają, że pojęcia dobra i zła mają w gruncie rzeczy charakter uznaniowy, a więc jak zauważał z kolei **L. Petrażycki** – są trochę, jak wytwór indywidualnej fantazji pod wpływem emocji;
4. Skrajną odmianą obu podejść jest **emotywizm** traktujący pojęcia dobra i zła w kategoriach subiektywnych emocji przypisywanych faktom empirycznym.

Racjonalność sądów etycznych

1. Podstawowym pojęciem będzie tutaj „**teoria błędu**” odnosząca się do skrajnych postaw emotywistów, którzy tak naprawdę zasugerowali, że „jeżeli dla nich spory moralne są pozorne, to pozorne są dla wszystkich”;
2. Odpowiedzią sporej części filozofów stało się zatem nie tyle poszukiwanie „prawdziwości”, bądź „fałszywości” sądów etycznych, ile położenie nacisku na umiejętność ich logicznego uzasadnienia, co miało też z kolei pozwolić na odejście od obiektywistycznych założeń wypełnionych metafizyką;
3. To samo zachowanie może być zatem moralne w jednych, a niemoralne w innych okolicznościach.

KONIEC CZ. 2